

Сумський державний педагогічний університет
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Навчально-
наукового інституту
педагогіки і психології
С.М. Кондратюк
«27 січня» 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія початкової освіти»

галузь знань **А Освіта**

спеціальність **А3 Початкова освіта**

Освітня програма: Початкова освіта

Мова навчання українська

Погоджено науково-
методичною комісією
Навчально-наукового
інституту педагогіки і
психології
«27» січня 2026 р.

В.о. голови
Денсжніков С.С., кандидат
філософських наук, доцент

Суми-2026

Розробник: Парфілова Світлана Леонідівна, кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і
початкової освіти

Протокол №7 від «25 » грудня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Павлущенко Наталія Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	80 год.
		Консультації:	
		2 год.	2 год.
Загальна кількість годин – 90		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальний курс «Теорія початкової освіти» віднесений до нормативної частини навчального плану циклу професійно-орієнтованої підготовки. Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія початкової освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів за спеціальністю А3 Початкова освіта, ОКР «Бакалавр».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система освітньої роботи вчителя початкових класів як цілісний педагогічний процес.

Мета дисципліни – розкрити основи теорії початкової освіти як науки про організацію освітнього процесу з учнями молодшого шкільного віку.

Курс «Теорія початкової освіти» **відображає сучасні тенденції** початкової освіти, заохочує знаходити і впроваджувати інноваційні ідеї та рішення, виконувати завдання нестандартними методами, оскільки побудований на

засадах діяльнісного підходу; сприяє розвитку **soft skills** здобувачів вищої освіти, їх здатності до критичного аналізу сучасних освітніх процесів із залученням сучасних інформаційних технологій, до пошуків ефективних шляхів вирішення професійних завдань; подальшого професійного розвитку й становлення професійної ідентичності.

«Теорія початкової освіти» сприяє дотриманню низки **цілей сталого розвитку** України на період до 2030 року, а саме: забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці; сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку.

Глобальні цілі курсу «Теорія початкової освіти» для студентів спеціальності «Початкова освіта», які сформульовані на основі поданої нижче тематики (п.7) та з урахуванням компетентнісного, діяльнісного й особистісно орієнтованого підходів НУШ:

1. Сформувати цілісне науково-теоретичне уявлення про дидактику початкової освіти як базову галузь педагогіки, що визначає закономірності, принципи, зміст, методи, форми та результати освітнього процесу в сучасній початковій школі.

2. Забезпечити засвоєння студентами системи ключових дидактичних понять, категорій і концепцій, необхідних для професійного аналізу, проєктування, організації та оцінювання освітнього процесу в умовах реформування початкової освіти.

3. Сформувати здатність проєктувати та реалізовувати освітній процес у початковій школі на основі законів і принципів навчання, з урахуванням вікових, індивідуальних і освітніх потреб молодших школярів.

4. Розвинути професійну готовність до вибору й обґрунтованого використання сучасних методів, форм і засобів навчання, зокрема продуктивних, проблемних, інтегрованих та медіаосвітніх технологій.

5. Сформувати розуміння змісту освіти в початковій школі як динамічної системи, що реалізується відповідно до Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти та принципів особистісно орієнтованого навчання.

6. Забезпечити підготовку студентів до ефективної організації різних форм навчання, зокрема уроку як провідної форми освітнього процесу, а також до роботи в умовах малокомплектної школи.

7. Сформувати здатність здійснювати педагогічну діагностику, контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів, орієнтуючись на компетентнісний підхід, формувальне оцінювання, рефлексію та цілепокладання.

8. Розвинути професійну готовність до формування навчальної мотивації та пізнавальної активності молодших школярів, використовуючи дидактичні, емоційно-мотиваційні та виховні ресурси сучасної початкової школи.

9. Сприяти становленню рефлексивної позиції майбутнього вчителя початкової школи, здатного до аналізу й самоаналізу власної педагогічної діяльності та постійного професійного саморозвитку.

10. Забезпечення набуття здобувачами вищої освіти навичок soft skills упродовж усього періоду навчання.

11. Враховування потреби регіонального розвитку, інтересів стейкхолдерів із підготовки висококваліфікованих фахівців, для яких притаманне поєднання якості освітньої та науково-дослідної підготовки.

Дисципліна «Теорія початкової освіти» забезпечує у здобувачів освіти **формування наступних компетенностей:**

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК 5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК 6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК 7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК 9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК 10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК 11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

СК 13. Здатність адаптувати зміст навчальних предметів (інтегрованих курсів) до потреб здобувачів освіти.

СК 14. Здатність до самоаналізу, самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності для професійного розвитку.

Загальнокультурні та громадянські компетентності:

1. Здатність діяти на засадах гуманістичних, демократичних і соціально відповідальних цінностей.

Усвідомлення цінності людської гідності, дитинства, рівності та справедливості; орієнтація на демократичні засади освіти та відповідальну поведінку в освітньому середовищі початкової школи.

2. Здатність реалізовувати громадянську позицію в професійній діяльності педагога.

Дотримання прав і свобод дитини, принципів недискримінації, інклюзії, академічної доброчесності та етичних норм педагогічної діяльності відповідно до чинного освітнього законодавства.

3. Здатність до міжособистісної та суспільної комунікації в освітньому контексті.

Ефективна комунікація державною мовою з учнями, батьками та педагогічною спільнотою, уміння працювати в команді та будувати партнерські взаємини в шкільному середовищі.

4. Здатність до критичного мислення та усвідомленого ставлення до соціокультурних процесів в освіті.

Аналіз освітніх явищ, дидактичних і виховних підходів у контексті розвитку суспільства, культури та потреб дитини молодшого шкільного віку.

5. Здатність до особистісного розвитку, саморефлексії та навчання впродовж життя.

Усвідомлення необхідності безперервного культурного й громадянського саморозвитку як складника професійної ідентичності вчителя початкової школи.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення курсу «Теорія початкової освіти» є знання здобуті за результатами загальної середньої освіти та засвоєні раніше знання з таких дисциплін, як-то: ОК 2 - Основи інклюзивного навчання, ОК 6(1) - Фізичне виховання, ОК8 - Загальна педагогіка, ОК 9 - Вступ до спеціальності, ОК 10 - Загальна психологія, ОК 12 - Анатомія, патологія дітей з основами валеології, ОК 14 - Дитяча література, ОК 16 - Вікова та педагогічна психологія, ОК 17 - Основи природознавства. Крім того, передумовами є раніше здобуті результати навчання: знання про суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи; вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи; знання про закономірності та теорію процесу навчального пізнання; уміння використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.

3. Результати навчання за дисципліною

Основними завданнями вивчення дисципліни є продуктивне опанування теорією початкової освіти студентами через їх власну розробницьку діяльність. **Курс сприятиме формуванню таких компетентностей (ПРН)** здобувачів освіти, як-то:

- Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

- Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

- Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

- Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

- Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

- Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

- Організовувати освітній простір принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

- Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

- Адаптувати зміст навчальних предметів (інтегрованих курсів) до потреб здобувачів початкової освіти, враховувати їхні психоемоційні стани та сприяти постійному розвитку наскрізних умінь.

- Планувати та реалізовувати заходи щодо самовдосконалення, підвищення якості професійної діяльності та професійного розвитку.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів.

Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентості	Оцінка за національною шкалою екзамен
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання «без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
74-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		

64-73	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-63	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Отримані студентами бали виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Модульний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль) проводиться на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля шляхом складання тестів.

Завданням контролю самостійної роботи є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), самостійно опрацьовувати тексти,

здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал.

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку.

Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою.

Розподіл балів
Денна форма навчання

Поточний контроль												Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2								100
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	Т 2.7		
Поточний контроль												55	
5	5	5	5	5	5	-	5	5	5	5	5		
Контроль самостійної роботи												45	
3	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3		

Заочна форма навчання

Поточний контроль												Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2								100
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	Т 2.7		
Поточний контроль												20	
-	10	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-		
Контроль самостійної роботи												80	
6	8	8	8	8	6	6	6	6	6	6	6		

Згідно пунктів 3.4 та 3.5 Положення про порядок *визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті* у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (курсовій роботі, курсовому проєкту, контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність. Дії здобувачів вищої освіти у разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт при вивченні курсу регулюються Кодексом академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету (затверджений наказом № 420 Сум ДПУ імені А.С. Макаренка від 30 вересня 2019 року).

Завдання студента — чесно та відповідально виконувати навчальну програму. Недопустимі такі явища, як списування або використання заборонених джерел, обман і шахрайство під час проведення оцінювання, відсутність на заняттях без поважної причини, хабарництво, інше.

У порушення правил академічної доброчесності здобувач:

- проходить повторне оцінювання (виконання завдання (теоретичного/семинарського, самостійного, модульного тощо);
- отримує зниження оцінки за виконання завдання.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: усні та письмові відповіді, зв'язні розповіді студентів з теоретичних питань, практичних завдань, продемонстровані на практичних заняттях і самостійно виконаної роботи; поточне та підсумкове тестування; реферати; доповіді, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6. Методи навчання

Форми організації освітнього процесу: лекційні, практичні, консультації, ділові ігри тощо; елементи науково-дослідної роботи, самостійна робота.

Методи навчання: теоретико-практичні, проблемно-пошукові, діяльнісні, діалогічні, дослідницькі, навчально-ігрові технології, практичні методи навчання.

7. Програма навчальної дисципліни

7. 1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Дидактика як теорія освіти і навчання

Тема 1.1. Дидактика як галузь педагогіки. Поняття «дидактика». Походження і розвиток дидактики. Основні дидактичні поняття. Взаємозв'язок дидактики з окремими методиками. Сутність основних категорій дидактики.

Тема 1.2. Закони, закономірності, принципи і правила навчання. Закони в навчанні. Загальні, часткові та провідні закономірності навчання. Традиційні принципи навчання та модифіковані правила їх реалізації в практиці роботи сучасної школи. Альтернативні принципи особистісно-орієнтованого (евристичного) навчання у сучасній початковій школі.

Тема 1.3. Методи і засоби навчання. Поняття про метод і прийом навчання. Проблема класифікації методів навчання. Класифікація і характеристика методів продуктивного навчання: когнітивні, креативні та оргдіяльнісні. Проблема вибору методів навчання. Сучасні засоби навчання. Класифікація засобів навчання та їх дидактичні функції. Методика застосування засобів навчання. Медіаосвіта.

Тема 1.4. Освітній процес сучасної початкової школи. Поняття і суть освітнього процесу. Основні функції навчання. Концепція структури і змісту освітнього процесу. Організація освітнього середовища. Основні етапи оволодіння знаннями.

Тема 1.5. Зміст освіти в сучасній початковій школі. Проблема формування та реалізації змісту освіти в сучасних умовах. Концепція Нової української школи та Державний стандарт початкової загальної освіти. Особистісно-орієнтований зміст освіти. Освітні стандарти. Базовий навчальний план. Освітні програми, підручники та навчальні посібники.

Розділ 2. Організація та контроль освітнього процесу в початковій школі

Тема 2.1. Особливості форм організації освітнього процесу в початковій школі. Поняття про форми організації навчання та їх

класифікація. Види форм організації освітнього процесу в початкових класах. Урок — основна форма організації освітнього процесу. Класифікація уроків у педагогічній літературі і в практиці школи. Елементи уроку. Характеристика взаємозв'язку типу і структури уроку. Дидактична характеристика уроків діяльнісної спрямованості за цілепокладанням. Творчі (нестандартні) уроки в початковій школі. Вимоги до сучасного уроку. Системний підхід до педагогічного аналізу і самоаналізу уроку. Загальні дидактичні вимоги з підготовки уроку.

Тема 2.2. Специфіка організації навчання в малочисельній школі. Особливості організації навчального процесу в малокомплектній школі. Специфіка побудови уроків у малокомплектній школі. Діяльність вчителя та учнів у різних видах навчання в малокомплектній школі. Варіанти структури уроків у класах-комплектах.

Тема 2.3. Проблемне навчання в умовах сучасної початкової школи. Характеристика проблемного навчання. Методи проблемного навчання. Умови оптимального використання проблемного навчання в початковій школі. Структура проблемного вивчення матеріалу. Спільні риси проєктного та проблемного навчання.

Тема 2.4. Інтеграція і диференціація в сучасній освіті. Інтегроване навчання в початковій школі. Сутність інтегрованого навчання. Інтегровані уроки як ефективна форма навчання молодших школярів. Особливості структури інтегрованого уроку. Підготовка вчителя до інтегрованого уроку. Проведення уроків із засобами інтеграції. Індивідуалізація та диференціація навчання.

Тема 2.5. Діагностика та контроль ефективності процесу навчання. Компетентність як показник якості освіти в сучасній школі. Об'єкти, функції і види контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів. Критерії і норми оцінки. Основні аспекти процесу оцінювання в початковій школі. Рефлексія і цілепокладання у навчанні молодших школярів. Сутність і значення рефлексивної діяльності. Методика організації рефлексії учня на уроці. Взаємозв'язок рефлексії і цілепокладання. Рефлексивні завдання і запитання.

Тема 2.6. Самостійна навчальна робота молодших школярів.

Самостійна робота учнів - органічна частина навчального процесу. Типи і види самостійної навчальної діяльності молодших школярів. Система вправ та завдань для самостійної роботи. Самостійна робота учня з книгою.

Тема 2.7. Мотивація учіння молодших школярів. Напрямки виховної роботи в НУШ. Сутність поняття мотиву, мотивації і мотиваційної сфери. Класифікація мотивів і види мотивації. Мотивація як категорія дидактики (навчальна мотивація, мотивація учіння). Позитивні та негативні аспекти мотивації учіння молодших школярів. Дидактичні шляхи формування пізнавальної мотивації. Прийоми емоційного спонукання для розвитку творчих здібностей молодших школярів. Урахування особливостей розвитку сучасних дітей у стимулюванні інтересу до навчання. Виховні орієнтири в роботі вчителя початкової школи.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього го	у тому числі						
		лекц.	пр.	ср.	Усього	лекц.	пр.	
1	2	3	4	6				
Розділ 1. Дидактика як теорія освіти і навчання								
Тема 1.1. Дидактика як галузь педагогіки		2	2	2				6
Тема 1.2. Закони, закономірності, принципи і правила навчання		2	2	4			2	8
Тема 1.3. Методи і засоби навчання		2	2	4				8
Тема 1.4. Освітній процес сучасної початкової школи		2	2	4		2		8

Тема 1.5. Зміст освіти в сучасній початковій школі		2	2	4				8
Усього годин		10	10	18				
Розділ 2. Організація та контроль освітнього процесу в початковій школі								
Тема 2.1. Особливості форм організації освітнього процесу в початковій школі		2	2	4		2		6
Тема 2.2. Специфіка організації навчання в малочисельній школі		-	-	4				6
Тема 2.3. Проблемне навчання в умовах сучасної початкової школи		-	2	6			2	6
Тема 2.4. Інтеграція і диференціація в сучасній освіті		2	2	4	2			6
Тема 2.5. Діагностика та контроль ефективності процесу навчання		2	2	4				6
Тема 2.6. Самостійна навчальна робота молодших школярів		-	2	4				6
Тема 2.7. Мотивація учіння молодших школярів. Напрямки виховної роботи в НУШ.		2	2	4				6
Усього годин		18	22	48	2	4	4	80

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
	Тема 1. Дидактика як галузь педагогіки	2	
	Тема 2. Закони, закономірності, принципи і правила навчання	2	2
	Тема 3. Методи і засоби навчання	2	
	Тема 4. Освітній процес сучасної початкової школи	2	
	Тема 5. Зміст освіти в сучасній початковій школі	2	
	Тема 6. Особливості форм організації освітнього процесу в початковій школі	2	
	Тема 7. Специфіка організації навчання в малочисельній школі	-	
	Тема 8. Проблемне навчання в умовах сучасної початкової школи	2	2
	Тема 9. Інтеграція і диференціація в сучасній освіті	2	
	Тема 10 Діагностика та контроль ефективності процесу навчання	2	
	Тема 11. Самостійна навчальна робота молодших школярів	2	
	Тема 12. Мотивація учіння молодших школярів. Напрямки виховної роботи в НУШ.	2	
	РАЗОМ	22	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник. Київ: Грамота, 2022. 448 с.
2. Білик Н. І., Кондратюк С. М. Дидактика: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2021. 256 с.

3. Бех І. Д. Особистісно орієнтована освіта: теорія і практика: монографія. Київ: Либідь, 2019. 272 с.
4. Інститут педагогіки НАПН України. Дидактичні засади реалізації концепції «Нова українська школа»: колективна монографія / за ред. О. Я. Савченко. Київ: Педагогічна думка, 2019. 288 с.
5. Гончаренко С. У. Педагогічна наука: методологія, теорія, практика: навчальний посібник. 2-ге вид., доповн. Київ: Освіта, 2020. 320 с.
6. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у початковій освіті: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2021. 192 с.
7. Stylianides A. J., Stylianides G. J. Practical argumentation in primary teacher education // Education Sciences. 2026. Vol. 16, No. 1. Article 118.
DOI: 10.3390/educsci16010118.
8. Darling-Hammond L., Flook L., Cook-Harvey C. Transforming primary education through inquiry-based learning // Frontiers in Education. 2025. Vol. 10. Article 1512274. DOI: 10.3389/educ.2025.1512274.
9. Papadakis S., Kalogiannakis M. Teachers' digital leadership and competencies in primary education // Education Sciences. 2025. Vol. 15, No. 2. Article 215.
DOI: 10.3390/educsci15020215.
10. Kelmė V., Žydzīūnaitė V. Developing general and subject competences of primary school pupils // Journal of Education Culture and Society. 2022. Vol. 13, No. 2. P. 95–108. DOI: 10.15503/jecs2022.2.95.108.
11. Kalogiannakis M., Papadakis S. Digital technologies and instructional design in primary education // European Journal of Educational Research. 2023. Vol. 12, No. 4. P. 1831–1845. DOI: 10.12973/eu-jer.12.4.1831.
12. Platnytska-Pozdnyakova I., Yablonska O., Danyliuk-Tereshchuk T., Kolenko A., Rebenok V., Parfilova S. *Methodology and forms of problematic education in the foundations of higher education*. AD ALTA Journal of Interdisciplinary Search. P. 163-166. 2022.
URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120126/papers/A_29.pdf

Додаткові джерела

1. Дубасенюк О. А. Теорія і практика професійної педагогічної освіти: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 400 с.
2. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2020. 312 с.
3. Сучасні проблеми дидактики та теорії освіти: збірник наукових праць / за ред. Н. М. Бібік. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2023. 254 с.
4. Український педагогічний журнал. 2019–2024. Київ: Інститут

педагогіки НАПН України. Періодичне наукове видання.

5. Martínez-García M., González-Pérez A., López-Belmonte J. Bibliometric analysis of STEM research in primary education (2021–2025) // Journal of Educational and Social Research. 2025. Vol. 15, No. 4. P. 112–128. DOI: 10.36941/jesr-2025-14504.

6. Ionescu M., Bocoş M. Research on pedagogical practice in initial teacher education for primary and pre-school teachers: a systematic literature review // Journal of Educational Sciences. 2024. Vol. 45, No. 2. P. 23–41. DOI: 10.35923/JES.2024.2.03.

7. Bîrsan M., Cretu D. Trends and patterns in primary education research: a bibliometric review of instructional and teacher education studies // Pedagogical Research. 2023. Vol. 8, No. 3. Article em0172. DOI: 10.29333/pr/13572.

8. Sailer M., Homner L. Intrinsic motivation in primary education: a bibliometric trend analysis // International Journal of Research in Education and Science. 2024. Vol. 10, No. 1. P. 56–72. DOI: 10.46328/ijres.3094.

9. Kucirkova N., Falloon G. Children's participation in digital inquiry environments in early primary education // Education Sciences. 2025. Vol. 15, No. 8. DOI: 10.3390/educsci15080782.

10. Chornomordenko, D., Taran, G., Havronenko, V., Astremska, I., & Parfilova, S. (2023). Innovations in the field of education in the context of improving the personnel incentive system. Revista Eduweb, 17(3), 195-201.

DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2023.17.03.16>

<https://revistaeduweb.org/check/17-3/16-195-201.pdf>

Електронні ресурси

1. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua> Назва з екрана. Дата звернення: 18.01.2026.

2. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua> Назва з екрана. Дата звернення: 18.01.2026.

3. Інститут педагогіки НАПН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua> Назва з екрана. Дата звернення: 18.01.2026.

4. Міністерство освіти і науки України. Початкова освіта [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua> Назва з екрана. Дата звернення: 18.01.2026.

Інтернет-джерела (електронний ресурс з сайту МОН України):

- Державний стандарт початкової освіти;
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про загальну середню освіту»;
- Концепція «Нова українська школа»;

- Типові освітні програми (під кер. О.Савченко та під кер. Р.Шияна).

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

До навчальної дисципліни «Теорія початкової освіти» розроблено дистанційний курс для студентів денної і заочної форм навчання відповідно. Розміщені на сайті дистанційного навчання Сумського державного педагогічного університету.

Курс доступний для перегляду тільки зареєстрованим користувачам.

Офіційний веб-сайт університету – <https://sspu.edu.ua>

Електронний репозиторій Сум ДПУ — <https://repository.sspu.edu.ua/>

Електронний архів наукових та освітніх матеріалів Університету – eSSPUIR